

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
EDUCACIÓ AMBIENTAL,
QUALITAT AMBIENTAL
I RESIDUS

ESTAT DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS 2012-2015

CAPÍTOL 13:

DISTINTIUS AMBIENTALS

Versió 1.0.
Març de 2018

En col·laboració amb

Índex de Contingut

1.	INTRODUCCIÓ.....	4
2.	EINES D'AVANÇ CAP A LA SOSTENIBILITAT	7
2.1.	<i>Sistemes de gestió mediambiental.....</i>	7
2.1.1.	EMAS.....	8
2.2.	<i>Ecoetiquetes.....</i>	14
2.2.1.	Etiqueta Ecològica de la Unió Europea.....	14
2.2.2.	Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia.....	17
2.2.3.	Bandera Blava.....	19
2.3.	<i>Altres distintius.....</i>	24
2.3.1.	Xarxa hotels sostenibles de Balears.....	24
2.4.	<i>Distintius ambientals en les Illes Balears</i>	25
3.	EINES D'AVANÇ PER A LA SOSTENIBILITAT DEL TERRITORI.....	27
3.1.	<i>Agenda 21 Local.....</i>	27
4.	INDICADORS.....	34

Índex de Taules

Taula 1. Evolució dels centres i registres EMAS de les Illes Balears.....	9
Taula 2. Centres registrats EMAS per sectors. Any 2015.....	10
Taula 3. Empreses registrades EMAS en el període 2012-2015.....	11
Taula 4. Productes i serveis registrats entre el 2012-2015.....	16
Taula 5. Requisits per a l'obtenció del Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia.....	17
Taula 6. Evolució del Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia.....	18
Taula 7. Distintius Bandera Blava atorgats en platges de les Illes Balears.....	20
Taula 8. Ports esportius o mixts guardonats amb bandera Blava a Balears.....	22
Tabla 9. Distintius ambientals a les Illes Balears en 2015.....	26
Taula 10. Estat de l'Agenda Local 21 (15/10/2014).....	29
Taula 11. Situació de les Agendes Locals 21 municipals dels anys 2007/2011/2015.....	30
Taula 12. Registre Balear de l'Agenda Local 21; Xarxa Balear de Sostenibilitat (desembre 2014).....	32
Taula 13. Centres amb distintius de gestió ambiental (Indicador 12.1).....	34

Índex de Gràfiques

Gràfic 1. Registre EMAS de les Illes Balears.....	10
Gràfic 2. Evolució del nombre d'organitzacions espanyoles adherides a l'EMAS.....	13
Gràfic 3. Evolució del nombre d'organitzacions espanyoles adherides a l'EMAS. Anys 2014 i 2015.....	14
Gràfic 4. Evolució de productes i serveis amb etiqueta ecològica europea.....	16
Gràfic 5. Evolució dels centres ambientals amb Distintius Ecoturístics d'Alcúdia.....	19
Gràfic 6. Distintius de Bandera Blava atorgades a platges de les Illes Balears.....	21
Gràfic 7. Evolució dels Ports esportius o mixts guardonats amb bandera Blava a Balears.....	23
Gràfic 8. Situació de les Agendes Locals 21 municipals. Any 2014.....	31

Índex d'Il·lustracions

Il·lustració 1. Històric de les grans fites de l'ecoetiqueta.....	15
Il·lustració 2. Cala Millor a Mallorca, guardonada amb bandera blava.....	22
Il·lustració 3. Club Nautic Sant Antoni de Portmany, Eivissa, guardonat amb bandera blava.....	24

1. INTRODUCCIÓ

Com a resposta als reptes que suposen les pressions sobre el medi ambient, moltes de les quals s'exposen en aquest estudi de l'Estat del Medi Ambient, les administracions elaboren normes i lleis per disminuir o, almenys, controlar aquestes pressions. El compliment legislatiu al medi ambient és molt extens i té una efectivitat que varia molt d'una pressió a una altra. De fet, és evident que en molts casos la normativa no és suficient, sigui perquè no es compleix en tot el seu detall, o sigui perquè no n'hi ha prou amb aquest compliment per disminuir de forma significativa aquestes pressions.

En paral·lel al disseny i aplicació d'aquestes normatives obligatòries, des de l'administració, però també des de la societat civil, les empreses, les associacions empresarials o entitats de regulació privades, han aparegut altres formes de disminuir aquestes pressions. Algunes d'aquestes formes són el que es denominen **eines voluntàries**, ja que no presenten cap tipus d'obligatorietat. Les entitats que les apliquen decideixen voluntàriament sotmetre's a unes exigències que van més enllà de la legislació ambiental o d'un altre tipus.

Així en la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, es crea l'any 1998 el **Programa ECOTUR**, que va néixer com un projecte LIFE ([LIFE ENV/I/000264](https://ec.europa.eu/life/info/projects/index_en.cfm?PRG_LIFE=1&PRG_PROJECT=1)), que té com a objectiu la promoció de la implantació d'instruments voluntaris per a la millora integral del medi ambient.

Aquestes eines voluntàries presenten diverses formes, que van des de les més senzilles fins a les més complexes. Les raons per utilitzar aquestes eines són diverses i sovint no són úniques:

- ❑ **Estalvi.** Moltes persones, empreses i entitats intenten, per estalviar despeses, reduir el consum de certs recursos naturals. Per a la gran majoria de recursos naturals, no hi ha límits legals al consum que es pot fer. Es pot penalitzar amb major cost un consum d'aigua o d'energia superior al que es considera normal, però no hi ha un límit en aquest consum, com en el de tantes altres coses.
- ❑ **Evitar costos.** L'aplicació de millores ambientals i el control dels paràmetres ambientals pot disminuir el risc d'una multa o d'haver de pagar per uns perjudicis causats per una negligència en aspectes ambientals. El control acurat dels riscos ambientals en una entitat pot detectar el perill abans que es produeixi.
- ❑ **Quota de mercat.** Alguns dels instruments estan dissenyats perquè els clients de les empreses o entitats apreciïn l'esforç addicional que aquestes fan per al medi ambient. Aquest reconeixement hauria de reflectir-se en un increment de les vendes o en la possibilitat de poder vendre a un preu més alt que el de la competència, que no estaria tan afavorida per part del mercat. Aquest principi està a la base de molts distintius ambientals, alguns d'ells promoguts per l'administració.
- ❑ **Millora de la gestió.** Algunes eines exigeixen establir procediments i controls detallats d'aquelles activitats amb efectes sobre el medi ambient. Aquest fet fa que aquestes tasques s'estructurin amb la conseqüent millora en la gestió. Al mateix temps la majoria d'eines exigeixen en major o menor grau establir mecanismes de participació de treballadors i altres parts interessades. Això pot suposar una millora en la motivació del personal o dels interessats, siguin dins o fora de l'organització que promou la eina voluntària.
- ❑ **Imatge pública.** Unes millores ambientals i, sobretot, un distintiu ambiental suposa una millora de la imatge, entre clients, subministradors, administrats, veïnats... En el cas d'empreses o entitats privades, el fet de mostrar aquesta sensibilitat suposa una millora de les relacions amb l'administració pública.

- **Beneficis fiscals o administratius, subvencions.** Les administracions públiques, poden afavorir aquelles empreses o entitats amb iniciatives de millora ambiental o d'avanç cap a la sostenibilitat subvencionant les despeses que es produeixen, o atorgant certs beneficis fiscals (desgravacions de l'impost de societats) o administratius (estalviar certs tràmits).
- **Millora de l'entorn.** L'aplicació de millores més enllà de les exigències normatives pot suposar una millora de l'entorn en què se situa l'organització. Tot i que es compleixi la legislació ambiental, encara es poden produir molèsties als clients, veïns, treballadors o comunitats. El fet d'identificar aquestes molèsties i corregir-les suposa una millora de l'entorn més proper, la qual cosa millora les condicions quotidianes de treballadors, veïns, clients...
- **Protecció del valor de la propietat.** Les propietats de les organitzacions que apliquen eines voluntàries de millora ambiental, especialment si es tracta d'un distintiu ambiental estandaritzat, presenten un estat de les seves instal·lacions posat al dia quant a legislació ambiental i bones pràctiques. Aquest fet es pot traduir en una protecció del valor de la propietat, a l'hora de vendre-la o assegurar-la. La **Llei de Responsabilitat Ambiental** (Llei 26/2007) permet a les organitzacions amb **EMAS** o **ISO 14.001** (sistemes de gestió ambiental) no haver de subscriure garanties financeres, sempre que sigui sota un llinar (operadors que desenvolupin activitats susceptibles d'ocasionar un dany la reparació del qual s'avalui entre 300.000 i 2.000.000 euros).
- **Convenciment de la importància de disminuir els impactes sobre el medi ambient i d'avançar cap a la sostenibilitat.** Aquesta raó és la més deslligada d'uns beneficis directes, però és molt important. El canvi en la visió que es té del medi ambient ha estat importantíssim en els últims 30 anys. Aquest canvi s'ha produït en tots els àmbits i es tracta d'una de les forces motrius de la normativa legal, de l'opinió pública, de la política, i de l'economia. No és estrany, doncs, que el convenciment que s'ha de millorar el medi ambient i que s'ha d'avançar cap a la sostenibilitat sigui una raó fonamental, encara que no necessàriament única, a l'hora d'aplicar una eina voluntària. Aquest sentiment es pot observar en les administracions públiques, a les associacions sense ànim de lucre, a les empreses, els sindicats, etc.

Les eines voluntàries principals són les següents:

- **Bones pràctiques ambientals.** Les bones pràctiques ambientals són l'aplicació de millores en instal·lacions o en comportaments que suposen un minvament de l'impacte ambiental, sempre més enllà de la legislació ambiental. Aquesta eina s'utilitza en qualsevol tipus d'organització o persones. Per exemple, es poden aplicar bombetes de baix consum o canviar el comportament per disminuir el consum d'aigua. És molt difícil tenir dades sobre aquest apartat ja que no hi ha límits ni control quant a l'àmbit d'aplicació ni quant a les aplicacions concretes. Així i tot, cal citar la seva existència, ja que es tracta segurament de l'eina més estesa. En principi no suposa cap reconeixement, només la satisfacció de treballar per millorar el medi i, sovint, l'estalvi en les despeses de consum d'aigua i energia. Les úniques dades existents són recollides per l'Institut Nacional d'Estadística. Aquestes dades incorporen la comptabilitat ambiental de les empreses, indicant els sectors econòmics afectats, així com els tipus d'inversions realitzades. Hi ha dades d'inversions declarades, però no de canvis en comportament que també poden suposar un minvament de l'impacte ambiental. Per aplicar aquestes millores hi ha nombroses publicacions a disposició dels interessats. També és freqüent la col·laboració de l'administració pública i les associacions empresarials en aquest àmbit.
- **Desgravacions.** L'aplicació de bones pràctiques en certs àmbits per part d'empreses pot suposar desgravacions d'un percentatge en l'impost de societats.

- **Acords voluntaris i convenis.** Les administracions competents en determinats temes ambientals poden signar convenis amb empreses, entitats o associacions en què aquestes es comprometen a aplicar millores ambientals i aquelles redueixen una taxa o donen algun tipus d'ajuda. És molt difícil conèixer tots aquests convenis, per la gran diversitat de continguts i el nombre d'organismes competents en matèria de medi ambient.
- **Ecoetiquetes (públiques, privades).** Les **ecoetiquetes** són distintius ambientals, és a dir, que la intenció és que l'empresa o organització que compleix una sèrie de requisits rebí el dret a usar un distintiu. Aquest distintiu garanteix que l'empresa o organització ha aplicat les millores que li exigeix el distintiu en qüestió. Habitualment és una entitat externa la que inspecciona o comprova que es compleixen els requisits. La varietat d' **ecoetiquetes** és considerable, però els requisits solen consistir en una sèrie de punts concrets que s'han de complir. Aquests requisits poden ser millores físiques en les instal·lacions, controls o millores en la gestió de l'empresa o organització. Les entitats que comproven el compliment dels requisits solen publicitar aquesta informació, de tal manera que és possible recollir aquestes dades. Sovint les ecoetiquetes més aplicades són les que tenen el suport de les administracions públiques.
- **Sistemes de Gestió Ambiental.** Els sistemes de gestió ambiental són distintius ambientals que es basen en la integració dels aspectes ambientals en el funcionament quotidià d'una empresa o organització. La gestió ambiental es converteix en una part més de la gestió, com els recursos humans, la producció, el màrqueting, els subministraments. Sol haver-hi unes condicions mínimes, com és el compliment legislatiu en matèria de medi ambient, però certes opcions de millora queden a criteri de la direcció de l'organització. La comprovació del compliment de les condicions és a càrrec d'una entitat externa i independent de la que vol rebre el distintiu. Aquesta entitat externa ha d'estar acreditada per comprovar la seva aptitud per fer aquestes comprovacions. Com en el cas de les ecoetiquetes, els sistemes de gestió ambiental més estesos són aquells promoguts o amb el suport de l'administració pública. De totes maneres, una empresa o organització pot aplicar un sistema de gestió ambiental que no sigui estandarditzat, però en aquest cas no podrà usar un distintiu reconegut. Els sistemes de gestió ambiental més aplicats en les Illes Balears són els següents: UNE-EN-ISO 14.001 (Sistema de gestió ambiental promogut per l'organització ISO (International Standard Organisation) sovint amb el suport de les administracions públiques) i EMAS (Sistema de gestió ambiental promogut per les administracions públiques, des de la Comissió Europea fins a les Administracions Autòniques).
- **Agendes Locals 21.** Són una eina voluntària dirigida a les administracions municipals que va més enllà de les millores al medi ambient. El seu objectiu és avançar cap a la sostenibilitat. Aquest concepte implica aplicar equilibradament millores en temes ambientals, socials i econòmics amb l'objectiu d'aconseguir la Sostenibilitat. Els encarregats d'aplicar aquesta eina són els ajuntaments al territori municipal propi.

2. EINES D'AVANÇ CAP A LA SOSTENIBILITAT

Els esquemes que promouen la millora ambiental, lligat a un reconeixement en forma de distintiu es poden classificar en dos tipus principals:

- Els **sistemes de gestió mediambiental**: integren consideracions ambientals al funcionament habitual d'una organització. Alhora que es desenvolupen les tasques pròpies de l'empresa, també s'han de prendre en consideració els impactes ambientals que es provoquen per intentar eliminar-los o disminuir-los.
- Les **etiquetes ecològiques**: s'atorguen a productes o serveis que compleixen uns requisits molt concrets. Si el sol·licitant supera els requisits, llavors l'entitat que controla l'etiqueta pot atorgar el distintiu.

2.1. Sistemes de gestió mediambiental

Un sistema de gestió medioambiental (SGA) és una part del sistema general de gestió d'una organització que té com a objectiu fonamental disminuir els impactes provocats sobre el medi ambient per part de les activitats, productes o serveis de l'organització, en el marc d'un **sistema de gestió**.

Exigeix unes eines de gestió que prenguin en consideració el **medi ambient**. No hi ha d'haver per força criteris específics. Les exigències per rebre aquest tipus de distintius passen per establir i utilitzar una estructura que dugui a terme aquests objectius. Habitualment s'exigeix una **millora contínua**, per la qual cosa l'organització o empresa ha d'anar millorant de forma contínua la seva relació amb el medi ambient. Però aquestes millores no estan especificades de forma general, sinó que l'empresa les ha d'anar definint d'acord amb les seves possibilitats i impactes. Els SGA permeten una major llibertat a l'organització per aplicar-ne unes o altres millores ambientals.

Alguns objectius d'un sistema de gestió ambiental són:

- La **protecció del medi ambient**, mitjançant la prevenció o mitigació d'impactes ambientals adversos;
- La **mitigació d'efectes potencialment adversos** de les condicions ambientals sobre l'organització;
- El **suport a l'organització** en el compliment dels requisits legals i altres requisits;
- La millora de la qualitat ambiental.
- El control o la influència sobre la forma en la qual l'organització dissenya, fabrica, distribueix, consumeix i duu a terme la disposició final de productes o serveis, utilitzant una perspectiva **"preventiva"** de cicle de vida.
- L'assoliment de **beneficis financers i operacionals** que puguin ser el resultat d'implementar alternatives ambientals respectuoses que enforteixin la posició de l'organització al mercat;
- La **comunicació de la informació ambiental** a les parts interessades pertinents.

El **certificat** d'un sistema de gestió ambiental per part d'una entitat independent i acreditada demostra el compliment de la legislació vigent i una gestió correcta de tots els aspectes ambientals per part de l'organització, així com l'aplicació adequada d'un sistema de gestió ambiental.

Els sistemes de gestió ambiental poden ser de tres tipus:

- Formals (ISO 14001)
- Normalitzats (EMAS)
- Informals: realitzant un programa intern amb el qual s'aconsegueixi reduir les deixalles (per exemple), o bé els mitjans no documentats mitjançant els quals l'organització gestiona la interacció que té amb el medi ambient.

A Espanya, l'ENAC (Entitat Nacional d'Acreditació) és l'entitat que acredita verificadors ambientals, que comproven l'EMAS, i certificadors ambientals, que comproven l'ISO 14.001.

A diferència del que passa amb l'esquema de SGA d'ISO 14001, el llistat de registrats EMAS és públic i pot ser consultat per tothom.

El Govern de les Illes Balears promou els sistemes de gestió ambiental, especialment l'EMAS.

2.1.1. EMAS

a) Què és l'EMAS?

L'EMAS (Eco Management and Audit Scheme), és una **norma voluntària de la UE** que reconeix les organitzacions que han implantat un Sistema de Gestió Mediambiental i han adquirit un **compromís de millora contínua**, verificat mitjançant auditories independents. A Espanya, el Reial decret 239/2013, de 5 d'abril, estableix les normes per a l'aplicació del Reglament (CE) N° 1221/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009, relatiu a la participació voluntària d'organitzacions en un sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals (EMAS)¹.

El Govern de les Illes Balears promou els sistemes de gestió ambiental, especialment l'EMAS mitjançant el **Decret 81/1997** d'11 de juny, pel que se regula la implantació d'un sistema voluntari de gestió i auditories mediambientals als centres turístics de les Illes Balears i el **Decret 145/2001**, de 21 de desembre, de designació de l'organisme competent previst en el Reglament CE 761/2001, del Parlament europeu i del Consell, de 19 de març, relatiu al sistema de gestió i auditories mediambientals a l'àmbit de les Illes Balears, i creació del Registre Balear de Centres Turístics i no Turístics Adherits al Sistema Comunitari de Gestió i Auditories Mediambientals.

Les organitzacions reconegudes amb l'EMAS - tenen una **política ambiental definida**, fan ús d'un sistema de gestió mediambiental i reporten periòdicament del funcionament d'aquest sistema a través d'una **declaració mediambiental verificada** per organismes

¹ <http://www.mapama.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/sistema-comunitario-de-ecogestion-y-ecoauditoria-emas/>
http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm
<http://www.enac.es/web/enac/inicio>

independents. Aquestes entitats són reconegudes amb el logotip EMAS², que garanteix la fiabilitat de la informació donada per aquesta empresa.

Els **Registres EMAS** comptabilitzen tant **organitzacions**, com a centres. Un sistema de gestió ambiental EMAS pot aplicar-se a un o diversos centres i per això es comptabilitza de les dues maneres. Els registres que inclouen diversos centres d'una organització sota la mateixa gestió ambiental es denominen **registres multiemplaçament**. En el sector turístic (cadena hotelera) aquest cas es produeix amb freqüència.

b) Empreses balears adherides i la seva evolució

A continuació s'ofereixen dades del nombre d'empreses de les Illes Balears adherides a l'EMAS

Taula 1. Evolució dels centres i registres EMAS de les Illes Balears

Any	Centres	Registres
2000	7	7
2001	12	12
2002	20	20
2003	35	34
2004	47	46
2005	50	49
2006	61	46
2007	64	49
2008	71	49
2009	69	45
2010	79	46
2011	80	47
2012	75	50
2013	91	48
2014	87	46
2015	91	45

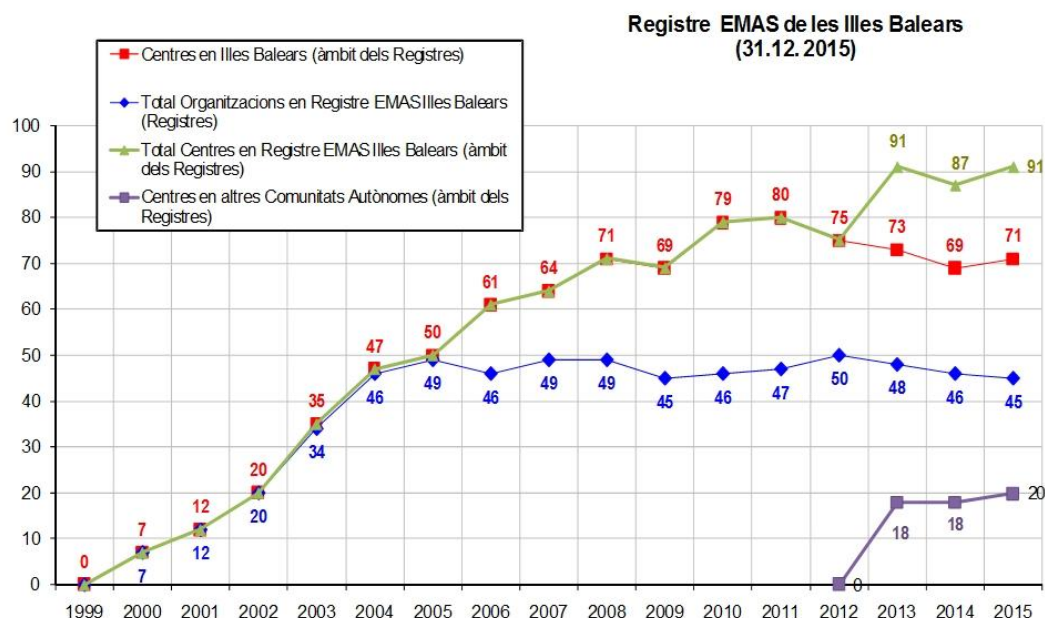
Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus³.

El nombre de registres no s'incrementa molt a partir de l'any 2004, però sí el de centres, a causa de l'increment del nombre de registres multiemplaçaments. En aquest sentit l'any 2013, es produeix un increment important tal com s'observa en el següent gràfic:

² Per obtenir informació detallada sobre l'ús del logotip, s'ha de consultar l'article 10 del Reglament (CE) n° 1221/2009 (EMAS). Les especificacions tècniques del logo es troben en l'annex V del Reglament.

³ <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=m234&lang=ÉS&cont=5518#>

Gràfic 1. Registre EMAS de les Illes Balears

Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus

Si fem una anàlisi per ubicació dels centres registrats, aproximadament el 68% pertanyen a Mallorca, el 21% estan registrats en una altra Comunitat Autònoma, el 7% a Menorca i el 5% a Eivissa. Majoritàriament, pertanyen a establiments turístics (41,30% del total), sobretot hotels, i al transport aeri de passatgers i altres activitats annexes (23,91%). La resta de centres registrats presenten una gran diversitat d'activitats.

Taula 2. Centres registrats EMAS per sectors. Any 2015.

Centres	D'altres Comunitats Autònomes	Eivissa	Mallorca	Menorca	Total general
Activitats annexes al transport aeri.				1	1
Administració pública: Gestió de plagues i funcions policials i de salvament			1		1
Camp de golf			1		1
Construcció d'edificis			1		1
Control de plagues			1		1
Establiment turístic			34	4	38
Explotació de platges			1		1
Fabricació ciment			1		1
Gràfica			2		2
Neteja general d'edificis			2		2

Centres	D'altres Comunitats Autònomes	Eivissa	Mallorca	Menorca	Total general
Pompes fúnebres			1		1
Port esportiu/Club nàutic		2	8		10
Producció cinematogràfica i fotografia			1		1
Recollida de residus no perillosos i activitats de neteja i jardineria			4		4
Restauració			1		1
Restauració i vending			1		1
Transport aeri de passatgers i altres activitats annexes	20	1	2	1	24
Total general	20	3	62	6	91

Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus

Concretament per als anys 2012 i 2015 es van registrar 25 empreses, principalment del sector aeri (63%), seguit de empreses pertanyents al sector nàutic (17%).

Taula 3. Empreses registrades EMAS en el període 2012-2015

Núm. registre / Núm. registro	1ª Data del registre / 1ª Fecha del registro	Centre / Centro
ES-IB-000073	24/02/2012	BRILLOSA, S.L.
ES-IB-000074	11/04/2012	INDUSTRIAS GRAFICAS MALLORQUINAS, S.A. (INGRAMA)
ES-IB-000075	05/09/2012	PARC DE L'AUBA
ES-IB-000076	05/11/2012	CONSTRUCCIONES SALVADOR PASTOR, S.A.
ES-IB-000077	04/12/2012	AENA AEROPUERTOS, S.A. - AEROPUERTO DE MENORCA
ES-IB-000078	11/12/2012	CONTRACTACIÓ INTEGRAL DE SERVEIS DE NETEJA, S.A. (CISNSA)
ES-IB-000079	04/07/2013	SON MUNTANER GOLF
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT D'ARRECIFE, LANZAROTE
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT D'AVILÉS, ASTURIAS
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT D'ALACANT
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT D'EIVISSA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE FUERTEVENTURA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE GRAN CANARIA

ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE GRANADA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE MADRID
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE MALAGA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE MAÓ
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE PEINADOR, VIGO
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE SANTIAGO
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE SEVILLA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE SON SANT JOAN, MALLORCA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE SONDIKA, BILBAO
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DE VALÈNCIA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT DEL PRAT, BARCELONA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT TENERIFE NORD
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA-AEROPORT TENERIFE SUD
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPE-AEROPORT DE LA CORUÑA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPE-AEROPORT DE MELILLA
ES-IB-000080	24/07/2012	AIR EUROPA - OFICINES POLÍGON SON NOGUERA, LLUCMAJOR
ES-IB-000081	01/10/2013	AJUNTAMENT DE MURO (PLATJA DE MURO sectors I, II i Es Comú, l Unitat de Policia Aquàtica de Muro-UPAM)
ES-IB-000082	12/11/2013	PUERTO PORTALS
ES-IB-000083	31/01/2014	MARINA PORT DE MALLORCA
ES-IB-000084	27/02/2014	MARINA PALMA CUARENTENA
ES-IB-000085	03/10/2014	REAL CLUB NÁUTICO DE PALMA
ES-IB-000086	09/01/2015	MARINA IBIZA
ES-IB-000087	28/05/2015	ESPAIS NETS MALLORCA, S.L.U.

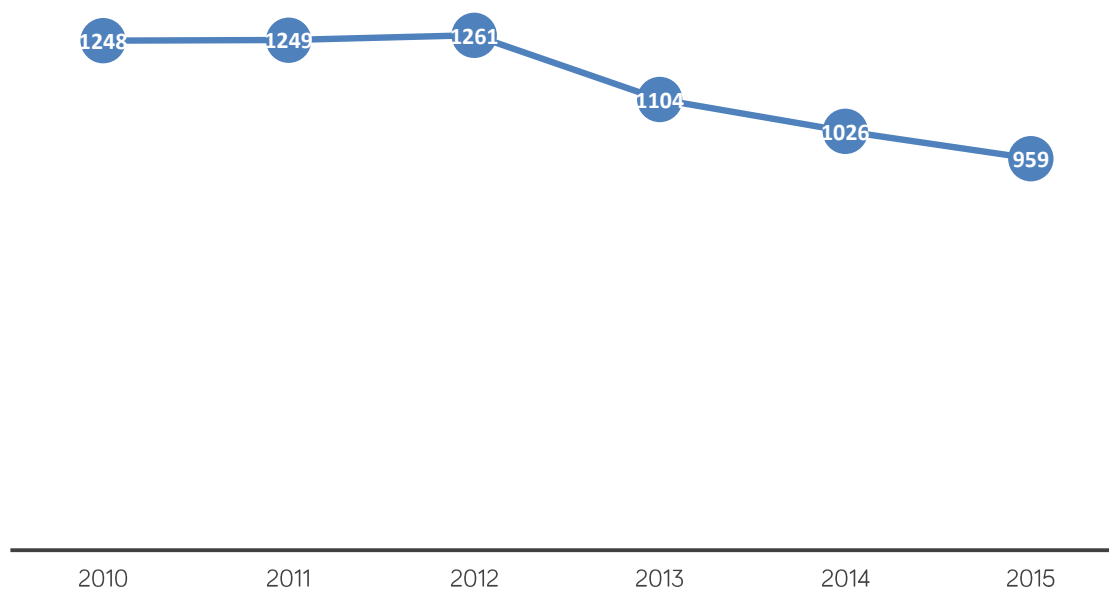
Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus

c) Situació de les Illes Balears davant Espanya

En l'àmbit nacional, la tendència en el nombre d'organitzacions amb registre EMAS és al descens. No obstant això, malgrat aquesta reducció, ocupa la segona posició en el rànquing europeu en la majoria dels anys.

Gràfic 2. Evolució del nombre d'organitzacions espanyoles adherides a l'EMAS

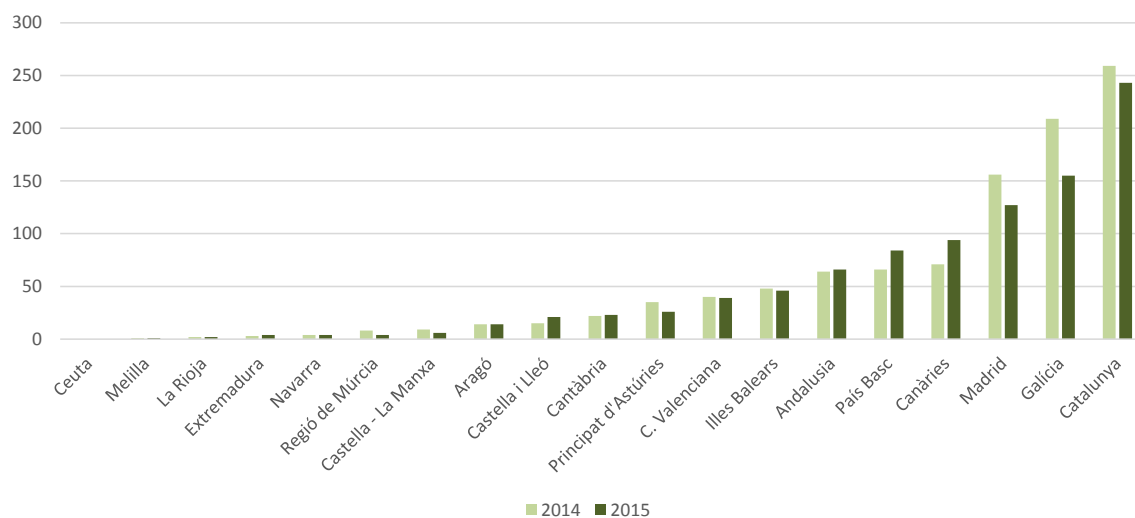

Font: Perfil ambiental, 2015. MAGRAMA

Les Illes Balears respecte a la resta de comunitats autònomes se situa en la setena posició, per darrere d'altres comunitats com Catalunya, Galícia i Madrid.

Gràfic 3. Evolució del nombre d'organitzacions espanyoles adherides a l'EMAS. Anys 2014 i 2015.

Dades a 1 de desembre de cada any

Font: Perfil ambiental, 2015. MAGRAMA.

2.2. Ecoetiquetes

Les ecoetiquetes o etiquetes ecològiques s'atorguen a productes o serveis que compleixen uns requisits molt concrets. Si el sol·licitant supera els requisits, llavors l'entitat que controla l'etiqueta pot atorgar el distintiu.

Les ecoetiquetes més aplicades a les Illes Balears són l'Ecotiqueta Ecològica, el Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia i les Banderes Blaves.

2.2.1. Etiqueta Ecològica de la Unió Europea

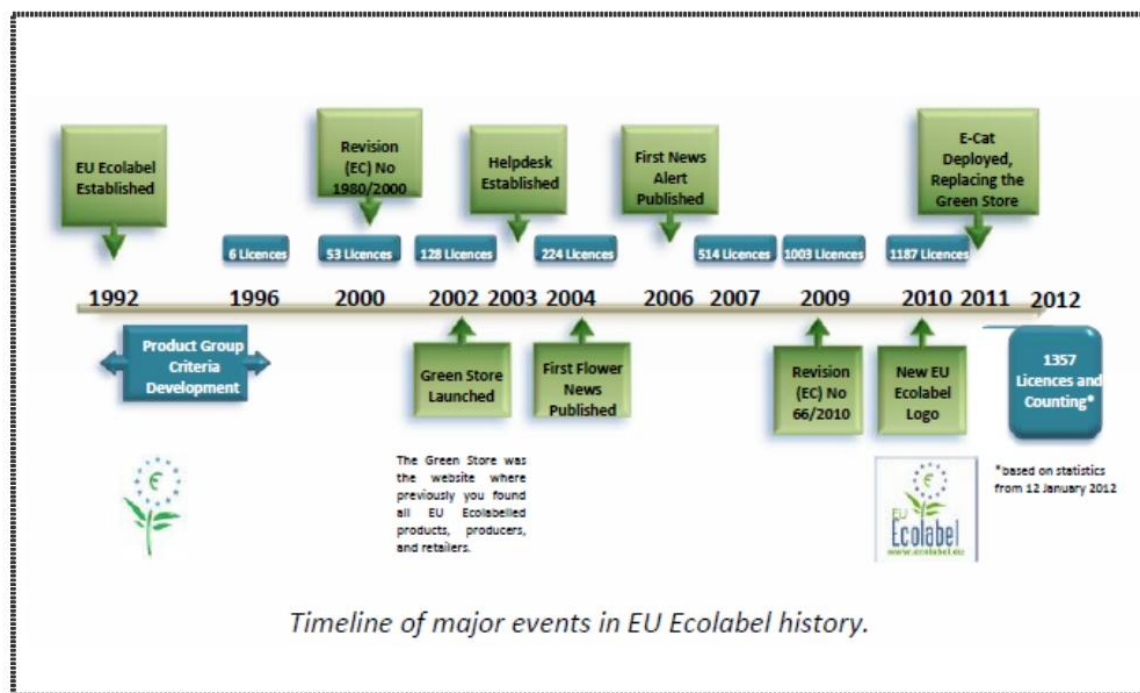
a) Què és l'Etiqueta Ecològica de la UE?

La Unió Europea va crear l'any 1992, el **sistema voluntari de l'Etiqueta Ecològica**⁴. Inicialment, el seu àmbit d'aplicació es limitava als **productes** però a partir del mes de setembre de 2000, aquest mecanisme comunitari s'amplia a alguns **serveis**, garantint als consumidors la correcció ambiental tant dels productes com dels serveis. La normativa d'aplicació és Reglament nº66/2010 del Parlament Europeu i del Consell, relatiu a l'etiqueta ecològica de la UE.

⁴ <http://www.mapama.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/etiqueta-ecologica-de-la-union-europea/>
http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Il·lustració 1. Històric de les grans fites de l'ecoetiqueta.

Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus

L'Etiqueta Ecològica de la UE representa haver **completat uns criteris ambientals selectius**, transparents i amb suficient informació i base científica perquè els consumidors i usuaris puguin escollir aquells productes o serveis que ho incorporin. Amb aquesta elecció, els consumidors s'asseguren d'escollir les opcions que redueixen els efectes ambientals adversos i contribueixen a l'ús eficaç dels recursos.

L'Etiqueta Ecològica de la Unió Europea⁵, EEUE, és un distintiu oficial de la Unió Europea que en les Illes Balears atorga el Govern a través del seu organisme competent: la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca⁶, pel Decret 28/2004, del president de les Illes Balears, pel qual es designa l'òrgan competent en l'àmbit de les Illes Balears per atorgar l'etiqueta ecològica a què fa referència el reglament (CE) 1980/2000, de 17 de juliol.

b) Registre balear de productes i serveis amb EEUE

A continuació s'indiquen els productes i serveis registrats entre els anys 2012-2015. En total en aquests anys s'han registrat 2 productes i 1 servei: Fins a l'any 2015 hi ha un total de 6 productes o serveis.

⁵ http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/leaflet_june_2012.pdf
⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=jirhep-nqnc&list=PLIzqPSxpstTnv9Mpw66K5a6lvOPFCWzy6&index=1>

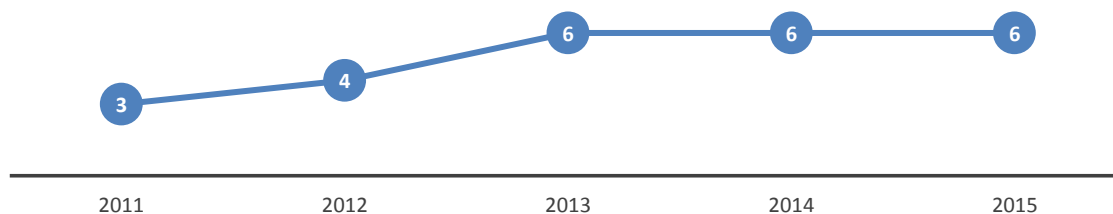
Taula 4. Productes i serveis registrats entre el 2012-2015

Producte/servei	Titular
Categoria 019 - DETERGENT PER AL RENTAT MANUAL DE VAIXELLES	
Llicència: ES-IB/19/001 Atorgat: 17/12/2013 ECOARGUIGEL 5L	INDUSTRIAS ARGUI, SA Gremi Saboners 8, polígon Son Castelló, 07009 Palma Telf.- 971 43 10 10 www.argui.es
Categoria 020 - PRODUCTES DE NETEJA D'ÚS GENERAL I PRODUCTES DE NETEJA DE CUINES I BANYS	
Llicència: ÉS-IB/20/001 Atorgat: 17/12/2013 ECOFELIT detergent de banys, 5 L ECODESGRAS desgreixador de cuines, 5 L ECOSOL multiús, 5 L ECOLUX detergent superfies, 5 L	INDUSTRIAS ARGUI, SA Gremi Saboners 8, polígon Son Castelló, 07009 Palma Telf.- 971 43 10 10 www.argui.es
Categoria 025 - SERVEIS D'ALLOTJAMENT TURÍSTIC	
Llicència: ES-IB/25/001 Atorgat: 09/11/2005 SUNWING RESORT BOUGANVILLA Crt. Costa dels pins, s/n, C.P. 07559 Cala Bona, Son Servera (Mallorca) Telf.- 971 814 009 Fax.- 971 813 743 www.sunwing.net https://calabona.sunwing.net	ES RIVETÓ HOTELS, AIE Crt. Costa dels pins, s/n, C.P. 07559 Cala Bona, Son Servera (Mallorca) Telf.- 971 814 009 Fax.- 971 813 743

Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus

<http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=m234&lang=ÉS&cont=5514>

Gràfic 4. Evolució de productes i serveis amb etiqueta ecològica europea

Font: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residu.

<http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=m234&lang=ÉS&cont=5514>

2.2.2. Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia

a) Què és el Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia

Alcúdia és un municipi eminentment turístic situat al nord-est de Mallorca. Des de 1994 s'hi aplica un distintiu ecoturístic voluntari com a reconeixement a aquells **centres turístics que demostren un comportament respectuós amb el medi ambient**. Inicialment aquest distintiu es va començar a aplicar a hotels, però també s'ha intentat difondre entre l'oferta complementària. En 1998 es van aprovar les bases per obtenir el distintiu per a establiments de restauració.

L'objectiu d'aquest distintiu és animar la indústria turística a protegir el medi ambient i que el distintiu sigui reconegut en tots els àmbits relacionats amb el turisme. La resposta per part dels hotelers i altres empresaris turístics del municipi ha estat de suport. Els principals *tour operators* de la zona també han donat suport a la iniciativa.

Els criteris d'aquest distintiu han estat establerts per una comissió formada per membres de l'ajuntament i representants de diferents sectors. La comissió també estudia les sol·licituds i els informes tècnics que li donen suport. Es fa una inspecció per part dels tècnics de l'ajuntament per determinar el compliment dels criteris. Finalment és el Ple de l'Ajuntament d'Alcúdia el que atorga o denega el distintiu. Té una validesa d'un any per als hotels i 2 anys per als restaurants. Si es tracta d'un hotel que ja ha rebut el distintiu tres anys seguits, l'atorgament dura dos anys més.

Taula 5. Requisits per a l'obtenció del Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia

Requisits d'obligat compliment	1 Curs de turisme i medi ambient
	2 Reducció de residus i recollida selectiva
	3 Ús de materials reciclats i de productes ecològics
	4 Estalvi en el consum elèctric
	5 Estalvi en el consum d'aigua
	6 Evacuació d'aigües residuals
	7 Eliminació de sorolls
Requisits optatius	8 Zones enjardinades amb criteris de xerojardineria (40% de la superfície)
	9 Respecte mediambiental
	10 Informació i sensibilització ambiental als clients
	11 Respecte pel medi cultural i lingüístic
	12 Decoració dels edificis amb característiques típiques de la regió.
	13 Menús regionals

Font: Ajuntament d'Alcúdia.

b) Evolució del Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia

A continuació es mostren les dades d'evolució:

Taula 6. Evolució del Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia

Any	Hotels	Hoteles de interior	Restaurants	Instal·lacions nàutiques	Total
1994	0				0
1995	2				2
1996	9				9
1997	11				11
1998	13		1		14
1999	13		3		16
2000	14		4		18
2001	17		4		21
2002	20		4		24
2003	20		4		24
2004	20		5		25
2005-06	18		4		22
2007	18		5		23
2008-09	18	1	4	1	24
2010-11	20	1	4	1	26
2012-2013 ⁷	18	1	1	2	22
2014-2015 ⁸	19	1	8	2	30

Font: Ajuntament d'Alcúdia

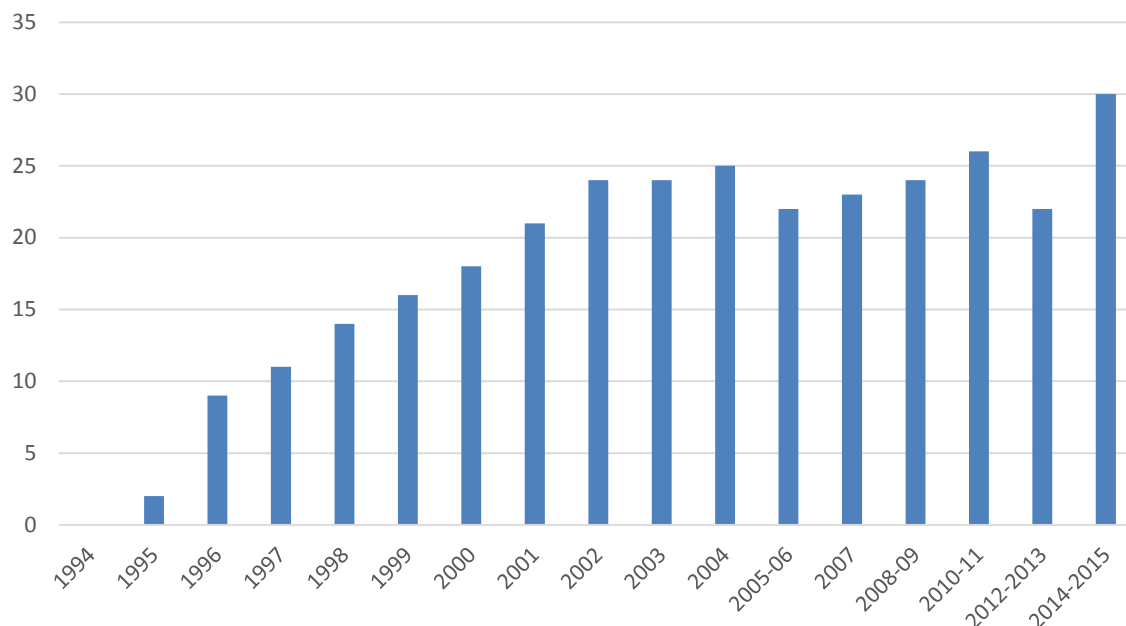
La tendència dels distintius és l'augment. Principalment en els últims anys s'han incrementat substancialment el nombre restaurants amb la distinció.

⁷ <http://www.alcudia.net/ajuntament/ca/noticias/lliurament-de-distintius-ecoturistics/>

⁸ <http://www.alcudia.net/ajuntament/ca/noticias/lliurats-els-distintius-ecoturistics-2014-2015/>

Gràfic 5. Evolució dels centres ambientals amb Distintius Ecoturístics d'Alcúdia

Font: Ajuntament d'Alcúdia

2.2.3. Bandera Blava

a) Què és la Bandera Blava?

Bandera Blava és un guardó i un sistema de certificació de la qualitat ambiental creat i gestionat per la FEE (Fundació per a l'Educació Ambiental), en 1987. La FEE és constituïda per gairebé 74 Organitzacions No Governamentals (ONGs), una per cada estat participant. ADEAC (**Associació d'Educació Ambiental i Consumidors**) és el membre responsable per a Espanya de la FEE⁹.

La FEE concedeix cada any la Bandera Blava a **platges, ports i embarcacions**, que compleixen els criteris revisats periòdicament, consensuats i cada vegada més exigents de legalitat, sanitat, neteja, seguretat i informació i gestió ambiental.

A Espanya vénen prestant el seu suport al **Programa Bandera Blava** les autoritats estatals de Turisme i Medi Ambient, a través de la D.G de Costes, la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP), autoritats de **sanitat ambiental** de les 10 comunitats autònomes litorals i més de 250 municipis litorals i un centenar de ports esportius participants, que aporten més de 800 candidatures anuals. ADEAC col·labora, actualment, també amb universitats, ONGs i entitats especialitzades com la Fundació ONCE especialment en matèria de formació, Centres Bandera Blava i Distincions Temàtiques Anuals.

La **gestió** més directa i quotidiana de les platges recau en els **Ajuntaments**. Des de fa anys els Ajuntaments intenten difondre les platges amb major compromís per la seva qualitat així com en els

⁹ www.adeac.es/bandera-azul/

serveis que ofereixen. La via més habitual d'aconseguir aquesta projecció addicional és obtenint un distintiu voluntari.

A les platges de les Illes Balears és el **distintiu més freqüent**. Aquest distintiu no és estrictament ambiental, sinó que es refereix a diversos aspectes de qualitat, sanitat i serveis¹⁰. Alguns dels punts controlats són ambientals, com és la qualitat de les aigües de bany, per la qual cosa es pot considerar com un distintiu amb efectes ambientals.

b) Evolució de platges guardonades amb la Bandera Blava a Balears

Taula 7. Distintius Bandera Blava atorgats en platges de les Illes Balears

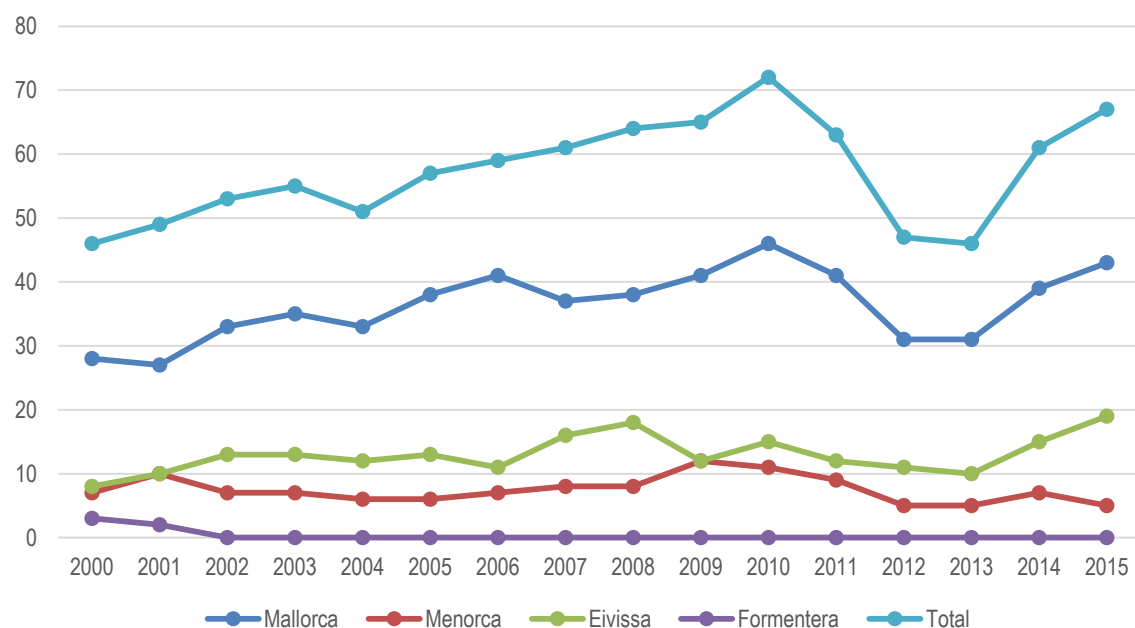
Any	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Total
2000	28	7	8	3	46
2001	27	10	10	2	49
2002	33	7	13	0	53
2003	35	7	13	0	55
2004	33	6	12	0	51
2005	38	6	13	0	57
2006	41	7	11	0	59
2007	37	8	16	0	61
2008	38	8	18	0	64
2009	41	12	12	0	65
2010	46	11	15	0	72
2011	41	9	12	0	63
2012	31	5	11	0	47
2013	31	5	10	0	46
2014	39	7	15	0	61
2015	43	5	19	0	67

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'ADEAC-FEE

¹⁰ <https://vimeo.com/166008758>

Gràfic 6. Distintius de Bandera Blava atorgades a platges de les Illes Balears

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'ADEAC-FEE.

http://www.adeac.es/documentos?tid=all&items_per_page=10&page=3

Des del 2000 al 2010 s'ha produït un increment gairebé continu. Però durant 2011 i 2012 es produeix un descens important, que sembla que ha estat puntual per la recuperació a partir del 2013.

A Formentera hi ha platges amb distintiu a inicis dels 2000, però des del 2002 no ha obtingut cap distintiu més.

Il·lustració 2. Cala Millor a Mallorca, guardonada amb bandera blava

Font: Imatge del Consorci de Turisme de Son Servera i Sant Llorenç des Cardassar. <https://visitcalamillor.com/>

c) Evolució de ports esportius o mixts guardonats amb la bandera blava

Els ports esportius o mixts també poden ser guardonats amb la bandera blava. A continuació es presenten les dades:

Taula 8. Ports esportius o mixts guardonats amb bandera Blava a Balears

Any	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Total
2000	6	0	0	1	7
2001	7	0	0	1	8
2002	9	2	1	1	13
2003	10	1	1	1	13
2004	8	0	0	0	8
2005	13	1	1	0	15
2006	16	0	0	0	16

Any	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Total
2007	16	0	0	0	19
2008	17	1	1	1	20
2009	17	1	1	1	20
2010	18	2	1	1	22
2011	18	2	1	1	22
2012	16	2	2	1	21
2013	13	1	1	1	16
2014	18	2	3	0	23
2015	14	1	2	0	17

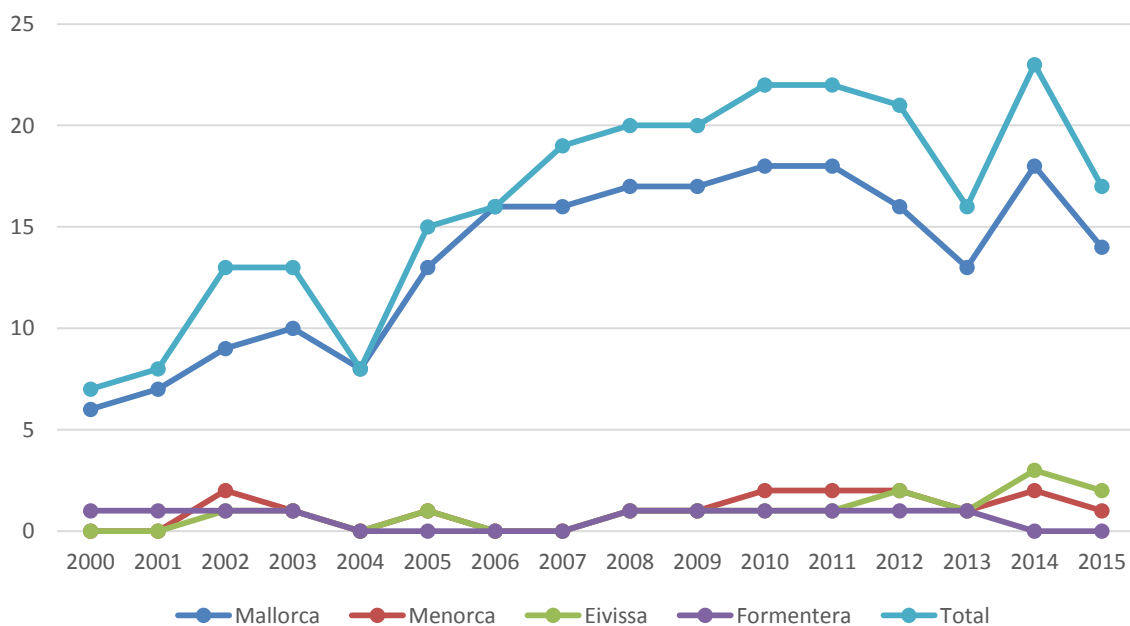
Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'ADEAC-FEE.

http://www.adeac.es/documentos?tid=all&items_per_page=10&page=3

Totes les illes tenen ports esportius que han tingut alguna vegada bandera blava, però la gran majoria són de Mallorca. La tendència general és a incrementar-se, sobretot a Mallorca, no obstant això amb fortes oscil·lacions en funció de l'any.

En 2015, el nombre de ports esportius sofreix una disminució (-4).

Gràfic 7. Evolució dels Ports esportius o mixts guardonats amb bandera Blava a Balears

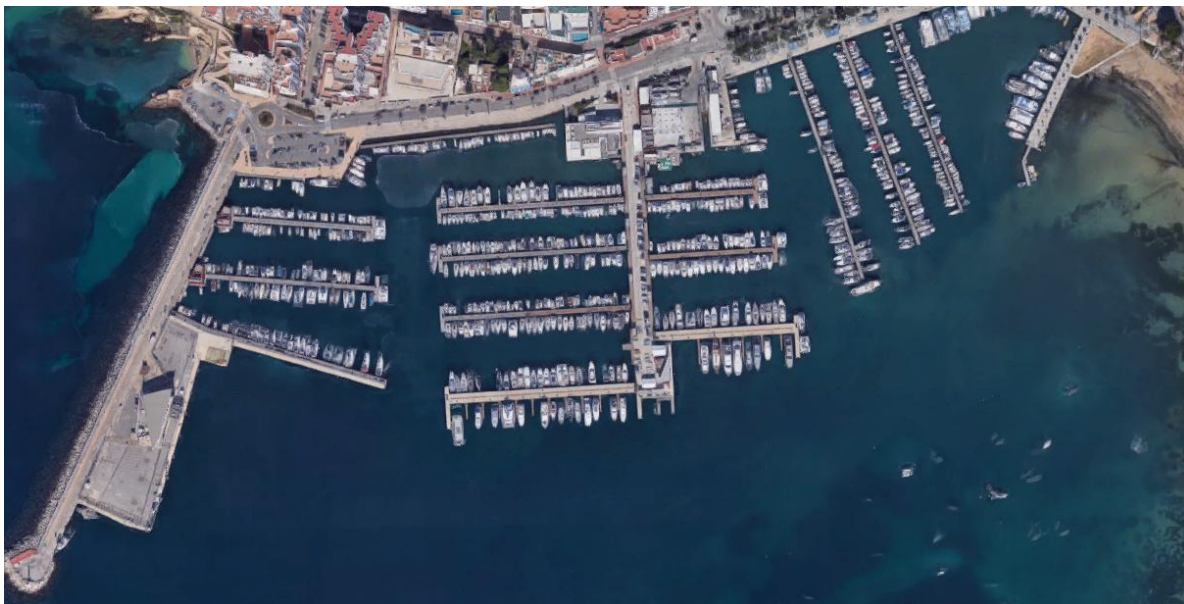

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'ADEAC-FEE.

A Eivissa, en el 2015, els dos ports guardonats són Marina Ibiza i Club Nautic Sant Antoni de Portmany.

Il·lustració 3. Club Nautic Sant Antoni de Portmany, Eivissa, guardonat amb bandera blava

Font: Imatge aèria de google earth.

2.3. Altres distintius

2.3.1. Xarxa hotels sostenibles de Balears

a) Què és Xarxa hotels sostenibles de Balears?

És una organització sense ànim de lucre integrada per empreses del sector hotel·ler¹¹ compromeses amb la protecció del medi ambient que volen fomentar l'intercanvi d'experiències mediambientals i contribuir al desenvolupament sostenible de les Balears.

La seva missió és fomentar el desenvolupament turístic sostenible a Balears, propiciant un entorn favorable per a l'intercanvi d'iniciatives, experiències i la difusió de coneixements mediambientals entre el sector hotel·ler.

En els anys 2008-2010, la Xarxa d'Hotels Sostenibles de Balears va comptar amb el suport de la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear, amb el qual es van poder consolidar les activitats de coordinació i promoció, i iniciar el desenvolupament d'una plataforma de gestió d'indicadors ambientals per al sector hotel·ler.

Després, i gràcies al Conveni de col·laboració establert al juny 2014 amb la FEHM (Federació Hotelera de Mallorca) i l'ACH (Agrupació de Cadenes Hoteleres) per la promoció de la sostenibilitat entre el

¹¹ <http://xarxahotelsostenibles.com/>

sector hotelier, la Xarxa d' Hotels Sostenibles s'ha consolidat com a organisme referent del **sector hotelier sostenible** a les illes, per a les empreses hoteleres, touroperadores, els nostres turistes, i altres parts interessades.

b) Hotels de la Xarxa

En l'actualitat hi ha nombrosos registres d'hotels i cadenes hoteleres, encara que no es disposa de les dades d'evolució dels mateixos.

Per accedir a la informació sobre els membres actuals es pot consultar a través del següent enllaç web:

<http://xarxahotelsostenibles.com/asociados/>

2.4. Distintius ambientals en les Illes Balears

A continuació es recull el resum del nombre total de guardonats des de 2007 fins a 2015 en cadascun dels principals distintius ambientals citats.

Tabla 9. Distintius ambientals a les Illes Balears en 2015

Distintius / centres	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sistema de gestió ambiental EMAS	64	71	69	79	80	75	91	87	91
Distintiu Ecoturístic Alcúdia	23	24	24	26	26	22	22	30	30
Ecoetiqueta Europea	1	1	1	1	3	4	6	6	6
Bandera Blava platges	61	64	65	72	63	47	46	61	67
Bandera Blava ports	19	20	20	22	22	21	16	23	17

Font: Direcció General de Educación Ambiental, Calidad Ambiental y Residuo.

3. EINES D'AVANÇ PER A LA SOSTENIBILITAT DEL TERRITORI

3.1. Agenda 21 Local

a) Què significa l'Agenda Local 21?

Una **Agenda Local 21** és un sistema de gestió global a curt, mitjà i llarg termini en què, mitjançant un Pla d'Acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluables periòdicament, a fi d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum ciutadà, la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes. Així com els distintius ambientals són eines en l'àmbit de les organitzacions per millorar la relació amb el medi, l'Agenda Local 21 és una eina d'àmbit territorial, concretament municipal.

L'objectiu final és la sostenibilitat **del municipi i una millor qualitat de vida**. L'Agenda Local 21 és un mitjà, una eina, un pla estratègic municipal que té les següents característiques:

- Un Pla d'Acció que estableix uns objectius ambientals, econòmics i socials,
- Uns Objectius mesurables i avaluables periòdicament
- La Participació activa dels ciutadans.

La **Sostenibilitat** pretén millorar la qualitat de vida sense reduir la capacitat del medi natural ni esgotar els seus recursos. Suposa una visió de conjunt: ambiental, social, econòmic. La Sostenibilitat és un procés d'avanç que obliga a decisions que afecten a generacions futures, no només els propers anys. Així mateix afecta tant als humans com la resta d'éssers vius del nostre entorn.

Els antecedents es remunten a la Conferència sobre Medi Ambient i Desenvolupament, "**Cim de la Terra**", celebrada a Rio de Janeiro (Brasil) en **1992**, on es va fer ressò d'aquesta nova filosofia del desenvolupament i va dissenyar un procés que va posar l'èmfasi en la implicació i participació de tota la societat. Sorgeix així l'anomenada **Agenda 21**, veritable Pla d'Acció de les Nacions Unides, subscrit per la pràctica totalitat dels països del món, en el qual s'estableixen de forma detallada les accions a emprendre pels governs per integrar medi ambient i desenvolupament econòmic i social en l'horitzó del segle XXI.

Com a conseqüència d'aquesta iniciativa mundial, el 27 de maig de **1994** se celebra en la localitat danesa d'Aalborg, la primera Conferència Europea de Ciutats Sostenibles i s'aprova l'anomenada **Carta d'Aalborg**, en la qual es recullen els principis i recomanacions que han de seguir els pobles i ciutats d'Europa per aconseguir els objectius de la sostenibilitat.

Posteriorment s'aprova el **Decret 123/2002, de 4 d'octubre**¹², sobre la implantació de l'Agenda Local 21 en els municipis de les Illes Balears (BOIB núm. 123 de 12/10/2002). El decret crea la Xarxa Balear de Sostenibilitat, amb l'objectiu de promocionar i donar suport a les Agendes Locals 21 de les Illes Balears per part de la Conselleria de Medi Ambient, mitjançant una Oficina de l'Agenda Local 21. Així mateix els Consells Insulars, especialment els de Menorca i Mallorca, però també el d'Eivissa i Formentera, donen un fort suport a les Agendes Locals 21.

Les etapes d'aplicació de l'Agenda 21 són les següents:

¹² <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi90831&aneu=90831>

- Signatura de la Carta d'Aalborg.
- Recopilació d'informació i elaboració del diagnòstic de sostenibilitat del municipi.
- Elaboració del Pla d'Acció Local, en el qual s'estableixen detalladament els projectes i accions concrets per avançar cap a la sostenibilitat.
- Execució del Pla d'Acció Local.

Una nova edició de la Carta d'Aalborg 10 anys després (2004), denominada els “**Compromisos d'Aalborg**”, revisa els postulats de la primera carta on els processos de sostenibilitat es veuen ratificats i els hi atorguen un paper central al govern local.

Mitjançant les següents dues normatives es modifica el Decret 123/2002:

- El **Decret 29/2009, de 8 de maig¹³**, d'organització, funcions i règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears, en la seva disposició final primera, modifica els articles 7, 10.5, 11.1, 12 i 13 del Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears. Crea el Subcomitè de Sostenibilitat Ambiental i defineix la composició i funcions en relació al procés de les Agendes Locals 21.
- El **Decret 91/2011, de 2 de setembre¹⁴**, que modifica l'article 9 del Decret 29/2009 i estableix un màxim de 10 membres en el Subcomitè de Sostenibilitat Ambiental.
- El **Decret 78/2015, de 28 d'agost¹⁵**, de modificació del Decret 29/2009, de 8 de maig, d'organització, funcions i règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.
- El **Decret 84/2015, de 16 d'octubre¹⁶**, que modifica el Decret 29/2009, de 8 de maig, d'organització, funcions i règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.

Les accions que es duen a terme per promocionar les Agendes Locals 21 son les següents:

- Pàgines web per organitzar la informació sobre aquestes AL21 i difondre la seva situació i actuacions.
- Seguiment de les accions que es planifiquen i el seu grau d'execució, sobretot en el marc dels compromisos d'Aalborg.
- Coordinar les accions entre Conselleria i Consells Insulars.
- Disseny, selecció i seguiment d'indicadors clau de sostenibilitat de les AL 21.
- Edició de documentació tècnica.

b) Evolució de l'Agenda Local 21

La informació actualitzada sobre l'estat de les AL21 a les Illes Balears és d'Octubre de 2014.

¹³ <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi74958&aneu=74958>

¹⁴ <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi116197&aneu=116197>

¹⁵ <https://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST7085ZI202618&id=202618>

¹⁶ <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi198245&aneu=198245>

Taula 10. Estat de l'Agenda Local 21 (15/10/2014)

Estat de l'Agenda Local 21 (15/10/2014)

XARXA BALEAR DE SOSTENIBILITAT. Municipis de les Illes Balears: 67 (Mallorca: 53, Menorca: 8, Eivissa: 5, Formentera: 1)									
AALBORG	DIAGNÒSTIC		PLA D'ACCIÓ			INFORME DE SEGUIMENT			Exclusos de la XBS
Només han signat l'adhesió a la CARTA D'AALBORG	Estat del DIAGNÒSTIC (1) Inf. favorable SSA (2) sol·licitada més informació (3) pendent de SSA		Estat del PLA D'ACCIÓ (1) Validat (2) Pendent de SSA			Amb el PLA D'ACCIÓ ratificat pel Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears i registre (1) Favorable (2) Sol·licitada més informació (3) Pendent de SSA (-) Informació molt antiga, no s'avaluarà			
-St. Joan*	-Deià 1	-Sencelles_2010..... 1	-Algaida* 1	-Alcúdia*_2012 2	-Manacor*_2010.... 2	-Bunyola			
	-Escorca*_2010..... 1	-Son Servera*_2012.. 2	-Alaró* 2	-Andratx*_2011 2	-Montuiri*_2010.... 2	-Lloseta			
-St. Francesc Xavier	-Llucmajor*_2011..... 1	-Banyalbufar_2011... 1	-Ariany 1	-Binissalem*_2011... 1	-Mancor de la Vall*_2010 -	-Marratxí			
	-Palma*_2010..... 1	-Puigpunyent*_2010 1	-Artà* 1	-Búger*_2010..... 1	-Petra*_2010..... 2	-Pollença*			
	-Sta. Margalida*_2010 1	-Eivissa*_2010-15.... 1	-Campanet* 1	-Calvià*_2010 2	-Son	-Selva*			
	-St. Joan de Labritja*_2010 1	-St. Antoni de Portmany* 1	-Costitx* 1	-Campos*_2010..... -	Servera_2011*# 3				
	-St. Josep de sa Talaia*_2010 1	-Fornalutx 1	-Fornalutx 1	-Capdepera*_2012... 2	-Sta.				
		-Alaior* 1	-Maria de la Salut 1	-Consell*_2009 -	Eugènia*_2011..... 2				
		-Ciutadella* 1	-Muro* 1	-Esporles*_2012 2	-Sta. Maria del Cami*_2009 2				
		-Es Castell* 1	-Sant Llorenç des Cardassar* 1	-Inca*_2010 2	-Santanyi_2011-2012 3				
		-Es Mercadal* 1	-Sa Pobla* 1	-Felanitx*_2009..... -	-Sóller*_2011 2				
		-Es Migjorn Gran* 1	-Ses Salines* 1	-Lloret de Vistalegre*_2010.... -					
		-Ferrerres* 1	-Sineu* 1	-Llubi*_2010 2	-Vilafranca de Bonany*_2010..... -				
		-Maó* 1	-Son Servera*#_2012-2016 2	-Sta. Eulària des Riu*_2013 1					
		-Sant Lluís* 1	-Valldemossa* 1						
TOTAL: 2	TOTAL: 8	TOTAL: 29 ^(#)	TOTAL: 25 ^(#)	TOTAL: 25 ^(#)	TOTAL: 5				

(#) Son Servera té 2 documents en tràmit: Pla d'Acció i Informe de Seguiment

(*) Han signat l'adhesió als COMPROMISOS D'AALBORG (Conferència Aalborg + 10)

SSA = Subcomité de Sostenibilitat Ambiental de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB)

Font: <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi181947&aneu=181947>

El 2010, 5 municipis van ser exclosos de la Xarxa Balear de Sostenibilitat per no mantenir els processos mínims.

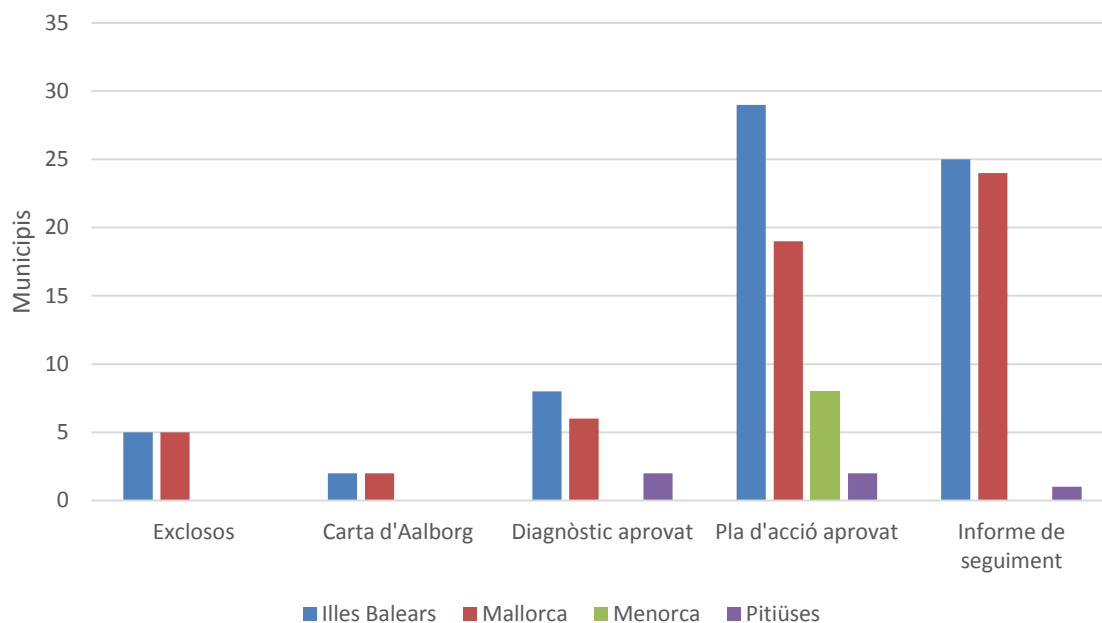
Taula 11. Situació de les Agendes Locals 21 municipals dels anys 2007/2011/2015

2007	No iniciada	Etapla inicial (carta d'Aalborg)	Elaboració del Diagnòstic	Elaboració del Pla d'Acció	En funcionament (Pla d'Acció aprovat)	Total
Total	0	6	18	7	36	67
Mallorca		2	18	7	27	54
Menorca					8	8
Pitiüses		4			2	6
2011	Exclosos	Carta d'Aalborg	Diagnòstic aprovat	Pla d'Acció aprovat	Informe de seguiment	Total
Total	5	2	9	29 (+1 no aprovat)	21	67
Mallorca	5	2	7	19	21	54
Menorca				8		8
Pitiüses			2	3		6
2014	Exclosos	Carta d'Aalborg	Diagnòstic aprovat	Pla d'acció aprovat	Informe de seguiment	Total
Total	5	2	8	27 (+2 tramitant-se)	25	67
Mallorca	5	2	6	19	24	56
Menorca				8		8
Pitiüses			2	2	1	5

Font: Informe de l'Estat del Medi Ambient a les Illes Balears 2008-2011
<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi181947&aneu=181947>

Gràfic 8. Situació de les Agendes Locals 21 municipals. Any 2014

Font: <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi181947&aneu=181947>

La següent taula mostra el registre balear de municipis amb **Agenda Local 21**. Les dades estan actualitzades al desembre del 2014:

Taula 12. Registre Balear de l'Agenda Local 21; Xarxa Balear de Sostenibilitat (desembre 2014).

MUNICIPI	DATA D'ADHESIÓ A LA CARTA D'ALBORG	DATA D'ADHESIÓ ALS COMPROMISOS	DATA DE RATIFICACIÓ A L 21 ¹⁷	Núm. Rig. AL 21	DATA DE BAIXA DE LA XBS*
Alaior	09.01.2001	25.10.2007	16.03.2004 20.05.2010	6 57	
Alaró	15.03.2001	22.12.2008	28.07.2006	27	
Alcúdia	11.01.2001	15.01.2009	17.02.2004 20.12.2012	2 5/2012	
Algaida	25.10.2001	04.12.2008	31.07.2009	54	
Andratx	19.07.2007	26.03.2009	27.02.2009	44	
Ariany	10.11.2003		23.02.2007	29	
Artà	06.07.2000	27.01.2009	12.04.2006	22	
Banyalbufar	27.11.2002		19.07.2012	3/2012	
Binissalem	19.03.2002	01.12.2008	11.05.2007	30	
Búger	14.03.2002	29.05.2009	11.05.2007	31	
Bunyola	03.03.2003				19.08.2010
Calvià	29.11.1995	26.08.2004	17.02.2004	1	
Campanet	19.02.2002	01.12.2008	02.06.2008	43	
Campos	17.06.2004	27.11.2008	21.11.2008	60	
Capdepera	08.08.2001	02.12.2008	30.01.2006 19.07.2012	21 4/2012	
Ciutadella	14.02.2001	25.10.2007	15.06.2004 29.05.2009	12 50	
Consell	23.04.2002	26.05.2009	28.07.2006	28	
Costitx	28.12.2001	01.12.2008	02.06.2008	42	
Deià	17.02.2006				
Eivissa	09.02.2004	Dada desconeguda	04.03.2004 03.04.2013	5 1/2013	
Es Castell	18.09.2001	20.02.2009	06.05.2004 29.05.2009	10 52	
Es Mercadal	07.05.2001	24.11.2008	16.03.2004 29.05.2009	7 51	
Es Migjorn Gran	21.12.2000	30.01.2008	06.05.2004 29.05.2009	11 49	
Escorca	29.01.2004	26.03.2009			
Esporles	27.03.2001	31.01.2008	20.05.2010	58	
Estellencs	13.11.2002	17.12.2008	20.05.2010	59	
Felanitx	04.06.2001	01.12.2008	11.05.2007	32	
Ferrerries	26.02.2001	25.10.2007	16.03.2004 29.05.2009	8 46	
Formentera	15.03.2002				
Fornalutx	02.06.2005		31.07.2009	55	
Inca	22.03.2002	28.11.2008	22.02.2008	37	
Lloret de Vistalegre	21.12.2001	26.11.2008	11.05.2007	33	
Lloseta	13.12.2002				19.08.2010

¹⁷ Ratificació o Validació del Pla d'Acció o baixa de la Xarxa Balear de Sostenibilitat, acordada per la Comissió Balear de Medi ambient, segons el Decret 123/2002, de 4 d'octubre (BOIB núm. 123 de 12 d'octubre de 2002), sobre la implantació de l'Agenda Local 21 dels municipis de la comunitat autònoma dels Illes Balears o per la Comissió de Medi ambient dels Illes Balears a partir del 31.07.2009.

MUNICIPI	DATA D'ADHESIÓ A LA CARTA D'ALBORG	DATA D'ADHESIÓ ALS COMPROMISOS	DATA DE RATIFICACIÓ A L 21 ¹⁷	Núm. Ríg. AL 21	DATA DE BAIXA DE L A X BS*
Llubí	27.12.2001		30.01.2006	19	
Llucmajor	31.03.2004	26.11.2008			
Manacor	02.04.2001	01.12.2008	31.03.2005	16	
Mancor de la Vall	06.03.2002	07.01.2009	28.07.2006	26	
Maó	18.04.2001	20.11.2007	02.04.2004 29.05.2009	9 48	
Maria de la Salut	03.03.2001		02.06.2008	41	
Marratxí	10.01.2002		30.01.2006	18	19.08.2010
Montuïri	05.06.2001	21.01.2009	12.04.2006	23	
Muro	25.03.2004	27.10.2010	22.02.2008	39	
Palma	25.09.2003	28.02.2006			
Petra	06.07.2000	08.01.2009	12.04.2006	24	
Pollença	31.10.2001	23.09.2009	28.09.2004	14	19.08.2010
Porreres	25.09.2000	27.06.2008	31.03.2005	15	
Puigpunyent	22.01.2001	25.11.2008	31.03.2005	17	
Sa Pobla	26.01.2004	12.01.2009	11.05.2007	34	
Sant Antoni de Portmany	31.08.2006	24.10.2008	04.03.2004	4	
Sant Joan	08.09.2004	25.11.2008			
Sant Joan de Labritja	28.09.2006	12.09.2008			
Sant Josep de sa Talaia	27.09.2007	22.04.2009			
Sant Llorenç des Cardassar	07.06.2000	02.03.2006	17.02.2004	3	
Sant Lluís	11.02.2002	29.11.2007	15.06.2004 29.05.2009	13 47	
Santa Eugènia	29.03.2001	27.11.2008	31.07.2009	56	
Santa Eulària des Riu	26.07.2007	27.11.2008	19.07.2012	2/2012	
Santa Margalida	11.12.2003	26.01.2009			
Santa Maria del Camí	15.03.2001	27.11.2008	11.05.2007	35	
Santanyí	10.06.2004		22.02.2008	38	
Selva	12.03.2002	25.03.2011			19.08.2010
Sencelles	27.01.2005		19.07.2012	1/2012	
Ses Salines	13.09.2004	12.11.2008	31.07.2009	57	
Sineu	28.06.2001	17.12.2008	11.05.2007	36	
Sóller	08.03.2001	06.02.2008	02.06.2008	40	
Son Servera	31.10.2001	20.11.2008	30.01.2006	20	
Valldemossa	12.12.2005	29.01.2008	27.02.2009	45	
Vilafranca de Bonany	21.01.2002	14.06.2010	12.04.2006	24	
Universitat dels Illes Balears		03.12.2010			

Font: <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=mcrst96zi184092&aneu=184092>

4. INDICADORS

Indicador 12.1. Centres amb distintius de gestió ambiental

Taula 13. Centres amb distintius de gestió ambiental (Indicador 12.1)

Centres amb distintius de gestió ambiental	2011	2012	2013	2014	2015
Centres EMAS	80	75	91	87	91
Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia	26	22	22	30	30
Ecoetiqueta Europea	3	4	6	6	6
Bandera Blava platges	63	47	46	61	67
Bandera Blava ports	22	21	16	23	17

CODI	12.1
TIPUS	Resposta
DEFINICIÓ	Nombre de centres en les Illes Balears que han aplicat distintius de gestió ambiental, en sentit ampli, o ecoetiquetes de productes.
SISTEMA DE CàLCUL	Recollida d'informació de: -EMAS -Etiqueta Europea -Distintiu Ecoturístic d'Alcúdia -Bandera Blava Platges -Bandera Blava Ports Altres distintius rellevants Un mateix centre pot aparèixer més d'una vegada si ha estat guardonat amb més d'un distintiu.
UNITAT	Centres de producció o productes
PERIODICITAT DE REVISIÓ	Anual
DADES	Apartat on es presenten les dades: 2.1 i 2.2
TENDÈNCIA OBSERVADA	Tendència a l'alça.
TENDÈNCIA DESITJADA	Increment
VALORIS LÍMIT	No existeixen
INSTRUMENTOS/ORGANISMES DE CONSULTA O GESTIÓ	EMAS: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus: http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=m234&lang=ÉS&cont=5518#

COMENTARIS	Distintiu Ecoturístico d'Alcúdia: Ajuntament d'Alcúdia: http://www.alcudiamallorca.com/es/informacion-esencial/apuesta-por-la-calidad/municipio-ecoturistico/ Ecoetiqueta Ecològica de la UE: Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus: http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=m234&lang=ÉS&cont=5518# Bandera Blava platges: ADEAC-FEE http://www.adeac.es/documentos?tid=all&items_per_page=10&page=3 Bandera Blava ports: ADEAC-FEE http://www.adeac.es/documentos?tid=all&items_per_page=10&page=3
	Sense informació per a ISO 14001